

Brusel 20. května 2025
(OR. en)

8773/25

Interinstitucionální spis:
2024/0079 (NLE)

EDUC 137
SOC 266
JEUN 65
DIGIT 84
ENV 316

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Doporučení Rady o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání

Delegace naleznou v příloze výše uvedené doporučení, které na svém zasedání dne 12. května 2025 přijala Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport.

Doporučení Rady

o Evropském systému zajišťování kvality a uznávání ve vysokoškolském vzdělávání

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 165 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

1. Systémy zajišťování kvality mají zásadní význam pro vytváření vysokých standardů kvality vzdělávání a budování důvěry mezi systémy vysokoškolského vzdělávání a institucemi v celém Evropském prostoru vzdělávání i mimo něj. Jsou jedním z klíčových prvků nadnárodní spolupráce. Zajištění kvality vysokoškolského vzdělávání je základem vzájemné důvěry, která umožňuje nadnárodní spolupráci a bezproblémovou mobilitu ve vzdělávání.
2. Hlavní odpovědnost za kvalitu poskytování vzdělávání nesou vysokoškolské instituce, které by si měly stanovit dosažení nejvyšších standardů jako klíčovou institucionální prioritu a v zájmu dosažení tohoto cíle vypracovaly strategie a postupy pro zajištění kvality.

3. Zásadním krokem při konsolidaci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA) je provádění Standardů a směrnic pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG), které podporuje vytváření kultury kvality v systémech a institucích vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě; uvedené standardy však nejsou plně uplatňovány ve všech členských státech.
4. Společnosti v celé Evropě procházejí dynamickou transformací v důsledku ekologické a digitální transformace, příležitostí a výzev souvisejících s umělou inteligencí, demografických výzev a rychle se měnící geopolitické situace. Systémy vysokoškolského vzdělávání by měly na tuto transformaci nejen reagovat, ale i aktivně k ní přispívat a podněcovat ji. Procesy zajišťování kvality by měly ve vhodných případech podporovat vysokoškolské instituce na této transformační cestě tím, že budou poskytovat odborné přezkumy, které zlepší kvalitu jejich vzdělávací nabídky.
5. Je třeba se zabývat potřebou zvýšit pružnost, internacionalizaci a účelnost procesů zajišťování kvality a zároveň zajistit, aby tyto procesy zůstaly i nadále zaměřeny na zajištění nejvyšších standardů kvality. Získávání zpětné vazby od absolventů o jejich vzdělávacích a profesních drahách a o relevanci získaného vzdělání, dovedností a kompetencí představuje cenný monitorovací nástroj, který může být využit pro zajištění kvality a relevance na institucionální a systémové úrovni. K větší systematičnosti a srovnatelnosti tohoto monitorování přispívá Evropská iniciativa pro sledování uplatnění absolventů¹.
6. Rozdílné vnitrostátní úpravy zajišťování kvality i nadále komplikují nadnárodní spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání, brání v rozvoji společných studijních programů a omezují vzdělávací příležitosti pro vysokoškolské instituce a studenty. Je důležité, aby existovala rovnováha mezi prokazováním souladu s formálními požadavky a zaručením trvalého důrazu na stále lepší poskytování vzdělávání, jakož i závazku k takovému poskytování, což má pro zajištění kvality zásadní význam.

¹ Doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2017 o sledování uplatnění absolventů (Úř. věst. C 423, 9.12.2017, s. 1.).

7. Stávající nástroje, jako je například evropský přístup k zajišťování kvality společných programů (dále jen „evropský přístup“)², jsou sice vysokoškolskou komunitou a členskými státy vysoce ceněny, ale jejich provádění je v důsledku rozdílných vnitrostátních přístupů dosud nedostatečné.
8. Společné programy se staly charakteristickým znakem Evropského prostoru vzdělávání a jsou vysoce ceněny všemi zúčastněnými stranami v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Odpovídající opatření pro zajištění kvality jsou nezbytným předpokladem pro zajištění širokého provádění těchto společných programů v celé Unii. Udělování značky společného evropského diplomu na základě předem stanovených kritérií by mohlo pomoci řešit stávající otázky týkající se zajišťování kvality a akreditace společných programů. Další impuls, který by mohl vysokoškolským institucím zapojeným do nadnárodní spolupráce usnadnit poskytování společných programů a udělování společných diplomů v souladu s boloňskými nástroji, by mohl v pozdější fázi plynout ze společného evropského diplomu.
9. Společný evropský diplom je již předmětem jednání, avšak Rada Evropské unie rozhodnutí ohledně jeho případného zavedení dosud nepřijala a jakýkoli odkaz na společný evropský diplom v tomto doporučení Rady by měl být chápán v tomto smyslu. K přijetí fakticky podloženého rozhodnutí ohledně dalších kroků směrem ke společnému evropskému diplomu bude Rada potřebovat jasné a podrobné informace.
10. Evropská kritéria uvedená v příloze II stanoví hlavní prvky značky společného evropského diplomu a zaručují dodržování nejvyšších standardů pro účely poskytování nadnárodních programů a prokázání specifické evropské povahy této značky. Předmětná kritéria nejsou povinná ani právně závazná, ale v zájmu zajištění vzájemné důvěry se značka společného evropského diplomu uděluje pouze tehdy, pokud jsou splněna všechna tato kritéria.

² Cílem přístupu schváleného ministry ze zemí EHEA v květnu 2015 je „odstranit důležitou překážku rozvoje společných programů stanovením norem pro tyto programy založených na dohodnutých nástrojích Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, aniž by byla uplatňována dodatečná vnitrostátní kritéria“.

11. Soubor evropských kritérií pro značku společného evropského diplomu může být základem pro kritéria, jež mají být v pozdější fázi použita v případě společného evropského diplomu, pokud na základě své analýzy hodnotící zprávy Komise o zavedení značky společného evropského diplomu a studie proveditelnosti společného evropského diplomu, jak je popsáno v usnesení Rady ke značce společného evropského diplomu a k dalším krokům na cestě k případnému společnému evropskému diplomu: posílení konkurenceschopnosti Evropy a zvýšení atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání, Rada rozhodne, že budou učiněny kroky k zavedení společného evropského diplomu. Studie proveditelnosti by měla zahrnovat důkladné hodnocení evropských kritérií, na jejichž základě by byl společný evropský diplom udělován, a odpovídajících postupů zajišťování kvality jako základ pro rozhodnutí Rady ohledně kritérií možného společného evropského diplomu.
12. Několik členských států v souladu s doporučením Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání³ podporuje využívání evropského přístupu a postupně přechází na institucionálnější systémy externího zajišťování kvality, díky čemuž je nadnárodní spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání účinnější a flexibilnější. Posílení systémů interního zajišťování kvality je důležitým krokem k urychlení procesů při současném zajištění nejvyšších standardů kvality.

³ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

13. Přední místo v rámci nadnárodní spolupráce zauímají aliance vysokoškolských institucí, jako jsou například aliance Evropských univerzit. V závěrech Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání⁴ se uvádí, že cílem „Evropských univerzit“ je přispívat ke kvalitě nadnárodní spolupráce prostřednictvím interinstitucionálních strategií, které kombinují učení a výuku, výzkum, inovace a předávání znalostí do hospodářství a společnosti a přispívají k politickým změnám a společenským změnám. Jsou rovněž důležitými platformami pro další rozvoj výzkumného a inovačního rozměru v rámci vysokoškolských institucí, které musí usilovat o studium založené na výzkumu, jakož i o zajištění dlouhodobě flexibilní a atraktivní výzkumné a výukové profesní dráhy. Tyto aliance se zavazují posunout svou spolupráci na další úroveň vytvořením evropských meziuniverzitních kampusů, kde je společné poskytování vzdělávání normou. Jakožto klíčový krok vytváření těchto kampusů jsou v rámci aliancí budovány systémy interního zajišťování kvality, které zajistí, aby kvalita jejich společného poskytování vzdělávání odpovídala těm nejvyšším standardům. Tím se poskytnou záruky zúčastněným stranám a usnadní společné poskytování vzdělávání. Byly identifikovány klíčové prvky s cílem zahájit průzkum specializovaného rámce pro zajišťování kvality a posoudit jeho využití.

⁴ Závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 14).

14. Aby se vzdělávací mobilita stala realitou pro všechny a aby se podpořila vyvážená mobilita výzkumných pracovníků mezi všemi členskými státy a posílila konkurenceschopnost, je nezbytné automatické vzájemné uznávání kvalifikací a období studia v zahraničí.
- V doporučení Rady z roku 2018 o automatickém vzájemném uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělávání a vyššího sekundárního vzdělání a výsledků z období studia v zahraničí⁵ bylo doporučeno, aby členské státy učinily kroky nezbytné k dosažení automatického vzájemného uznávání pro účely dalšího vzdělávání, aniž by bylo nutné projít zvláštním procesem uznávání, s cílem zajistit, aby kvalifikace získaná v rámci vysokoškolského vzdělání v jednom členském státě byla automaticky uznávána na stejné úrovni pro účely přístupu k dalšímu studiu v ostatních členských státech, aniž by bylo dotčeno právo vysokoškolské instituce či příslušných orgánů stanovit pro určité programy specifická vstupní kritéria nebo ověřit pravost dokumentů. Základem pro vybudování důvěry nezbytné k zajištění automatického uznávání jsou spolehlivé systémy zajišťování kvality.
15. Toto doporučení plně respektuje zásady subsidiarity, institucionální autonomie a akademické svobody a bude prováděno v souladu s vnitrostátní situací a ve spolupráci s členskými státy a se všemi příslušnými zúčastněnými stranami,

⁵ Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1).

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Zlepšení všech systémů zajišťování kvality

1. Doporučuje se, aby členské státy:

- a) podporovaly neustálé zlepšování zajišťování kvality, mimo jiné s cílem zvýšit kvalitu a relevantnost vysokoškolského vzdělávání, a udržovaly vysokou úroveň nadnárodní důvěry a odpovědnosti v rámci vysokoškolských institucí;
- b) zajistily, aby systémy zajišťování kvality plnily svůj účel, a byly tedy schopny reagovat na klíčový společenský, technologický a hospodářský vývoj, který ovlivňuje vysokoškolské vzdělávání. Systémy vysokoškolského vzdělávání se mohou inspirovat stávajícími osvědčenými postupy s cílem řešit uvedené aspekty různými způsoby, například tím, že budou povzbuzovat vysokoškolské instituce k tomu, aby je zahrnuly do svých postupů interního zajišťování kvality, tím, že do svého pravidelného externího zajišťování kvality zahrnou konkrétní cíle, nebo prostřednictvím cílených či tematických přezkumů kvality na systémové úrovni. Hlavní odpovědnost za kvalitu poskytování vzdělávání nese vysokoškolská instituce. Takový přístup by měl být prováděn v plném souladu s ESG a mohl by zahrnovat témata, jako jsou:
 - i) podpora a ochrana základních akademických hodnot vymezených boloňským procesem;

- ii) význam výsledků výuky a učení pro osobní rozvoj, zaměstnatelnost a aktivní, kritické a odpovědné občanství, a to například na základě informací ze sledování uplatnění absolventů nebo užší spolupráce se sociálními partnery, včetně koncepce studijních programů a nabídky možností stáží⁶;
- iii) skutečnost, zda programy (vedoucí k získání plnohodnotného diplomu nebo mikrocertifikátů) zvyšují kompetence (tj. znalosti, dovednosti a postoje) studentů a účastníků celoživotního učení v oblasti klíčových společenských a ekonomických priorit, jako je ekologická a digitální transformace;
- iv) příslušné synergie mezi vzděláváním včetně odborného vzdělávání a přípravy, výzkumem, inovacemi a službami společnosti;
- v) inkluzivní vysokoškolské vzdělávání, jak je definováno v boloňském procesu, které podporuje mimo jiné přístupnost a genderovou rovnost, jakož i učení zaměřené na studenty a jejich pohoda;
- vi) atraktivní a udržitelné akademické kariéry a pracovní podmínky⁷;
- vii) strategie k posílení mezinárodní spolupráce;

⁶ Doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2017 o sledování uplatnění absolventů (Úř. věst. C 423, 9.12.2017, s. 1.).

⁷ Jak jsou vymezeny v doporučení Rady ze dne 25. listopadu 2024 o atraktivních a udržitelných kariérách ve vysokoškolském vzdělávání (Úř. věst. C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj>).

- c) pokud možno zajistily, aby v případě vysokoškolských institucí plnily procesy externího zajišťování kvality svůj účel a účinně využívaly zdroje, aby se zabránilo další administrativní zátěži;
- d) zajistily, aby byla rozhodnutí ohledně akreditace, registrace a hodnocení vysokoškolských institucí a programů přijímána transparentním a objektivním způsobem v souladu s ESG a s využitím příslušných odborných vstupů a za účasti vysokoškolské komunity včetně studentů a akademických a administrativních pracovníků s cílem podpořit kulturu kvality;
- e) vybízely vysokoškolské instituce, aby sledovaly, do jaké míry vedou postupy zajišťování kvality ke zlepšování kvality poskytování vzdělávání;
- f) podněcovaly zveřejňování přezkumů zajišťování kvality (ať již na institucionální, nebo programové úrovni) v Databázi výsledků externího zajišťování kvality (DEQAR) a zprostředkovaly jejich překlad s cílem zlepšit nadnárodní transparentnost kvality poskytování vysokoškolského vzdělávání;

- g) zajistily, aby institucionální systémy interního zajišťování kvality pokrývaly celou škálu vzdělávání poskytovaného danou vysokoškolskou institucí. Při poskytování vzdělávání vedoucího k získání mikrocertifikátů využívaly jako referenci evropský přístup k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost a Evropské zásady pro koncipování a vydávání mikrocertifikátů⁸;
- h) podporovaly a povzbuzovaly agentury pro zajišťování kvality k tomu, aby organizovaly aktivity vzájemného učení, které by umožnily vnitrostátním vysokoškolským institucím a agenturám pro zajišťování kvality porovnávat své postupy s postupy z jiných zemí Evropského prostoru vzdělávání. Toho lze dosáhnout prostřednictvím učení na základě srovnávání⁹, které umožňuje vysokoškolským institucím a agenturám pro zajišťování kvality, aby se učily od jiných předních vysokoškolských institucí, nebo prostřednictvím analýzy údajů z evropského sledování uplatnění absolventů a Evropské observatoře pro odvětví vysokoškolského vzdělávání.

⁸ Jak je uvedeno v doporučení Rady ze dne 16. června 2022 o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 10).

⁹ Učení na základě srovnávání je definováno jako proces vytváření systémového a integrovaného propojení mezi srovnáváním a aktivitami vzájemného učení ve všech oblastech souvisejících se zajišťováním kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

Posouzení možnosti vytvoření specializovaného rámce zajišťování kvality pro aliance vysokoškolských institucí

2. Doporučuje se, aby se členské státy zapojily do posouzení možnosti vytvoření specializovaného evropského rámce, který by všem typům aliancí vysokoškolských institucí zapojených do udržitelné a dlouhodobé spolupráce nad rámec spolupráce ad hoc nebo spolupráce na základě projektů umožnil, aby se podrobily společnému externímu hodnocení svých společných interních opatření pro zajištění kvality, které by se vztahovalo na všechny společné činnosti nebo případně alespoň na jejich vlastní společné poskytování vzdělávání, jako jsou společné programy nebo společné mikrocertifikáty. Tato práce by měla zahrnovat následující činnosti:
 - a) spolupráce se zúčastněnými stranami v oblasti zajišťování kvality a aliancemi vysokoškolských institucí na posouzení možnosti vytvoření tohoto specializovaného rámce pro zajišťování kvality, který by vycházel ze základních prvků uvedených v příloze I tohoto doporučení, a na jeho testování, případně s přihlédnutím k výsledkům projektů EUniQ¹⁰ a IMINQA¹¹ financovaných v rámci programu Erasmus+;
 - b) vyhodnocení potřeby tohoto specializovaného rámce se zvláštním zaměřením na to, zda může vést k významnému snížení administrativní zátěže a přinést jasnou přidanou hodnotu pro vysokoškolské instituce a další příslušné subjekty;
 - c) na základě výsledků tohoto hodnocení poskytnutí možnosti agenturám EU pro zajišťování kvality registrovaným v EQAR a agenturám EU, které plně uplatňují evropský přístup k zajišťování kvality společných programů, aby na základě tohoto rámce prováděly hodnocení externího zajištění kvality;

¹⁰ v rámci projektu EUniQ byl vyvinut přístup pro komplexní zajišťování kvality evropských univerzit.

¹¹ IMINQA je zastřešující projekt na podporu Boloňské tematické skupiny podobných subjektů pro zajišťování kvality.

Zvyšování pružnosti programových nebo kombinovaných přístupů k externímu zajišťování kvality

3. Členským státům se doporučuje:

- a) usnadnit nadnárodní spolupráci a pružnost systémů vysokoškolského vzdělávání tím, že:
 - i) budou vysokoškolské instituce podporovat při zavádění nebo posilování spolehlivého procesu interního zajišťování kvality a rozvíjení silné institucionální kultury kvality;
 - ii) jakmile vysokoškolské instituce zavedou spolehlivý proces interního zajišťování kvality, budou vybízet k posunu směrem k institucionálnímu přístupu k zajišťování kvality, například omezením povinné akreditace programů agenturami pro zajišťování kvality na počáteční akreditaci nových programů a případně zavedením postupů samoakreditace jako součásti procesu interního zajišťování kvality;
 - iii) budou posilovat fakticky podložený přístup k zajišťování kvality s využitím celé řady údajů, včetně údajů ze sledování uplatnění absolventů a údajů Evropské observatoře pro odvětví vysokoškolského vzdělávání, a
 - iv) budou podporovat vzájemné učení a budování kapacit pro vysokoškolské instituce s cílem posílit jejich kulturu kvality při přechodu na institucionální přístup k externímu zajišťování kvality;

- b) tam, kde evropský přístup dosud není uplatňován, umožnit a podpořit jeho používání tím, že:
 - i) odstraní kritéria pro zajištění kvality přidaná na vnitrostátní úrovni nebo jiné potenciální administrativní nebo regulační překážky;
 - ii) vytvoří příznivé prostředí, které poskytuje poradenství a podporu lidem působícím v oblasti zajišťování kvality, s přihlédnutím k institucionální autonomii;
 - iii) podpoří takové prostředí, z jehož využívání nebude – ve srovnání s postupy prováděnými na vnitrostátní úrovni – vyplývat žádné finanční znevýhodnění.

Budování základů pro přechod na značku společného evropského diplomu

Doporučuje se, aby byla značka společného evropského diplomu udílena pouze v případě, že:

- a) jsou splněna všechna evropská kritéria pro značku společného evropského diplomu stanovená v příloze II
- a
- b) je dosaženo zajištění kvality podle ESG nebo uznaných programů, v závislosti na vnitrostátních podmínkách, aby se zajistilo uplatňování společných norem a kvalita a důvěryhodnost značky.

4. Členským státům se doporučuje:

- a) umožnit agenturám EU pro zajišťování kvality registrovaným v EQAR a agenturám EU, které plně uplatňují evropský přístup k zajišťování kvality společných programů, aby:
 - i) udělily značku společného evropského diplomu¹² programům zakončeným společným diplomem, které vycházejí ze stávajících boloňských nástrojů a splňují ESG, jakož i všechna evropská kritéria stanovená v příloze II, je-li vyžadován program nebo kombinovaný přístup k externímu zajišťování kvality,

nebo

- ii) umožnily všem typům vysokoškolských institucí, které podléhají vnitrostátnímu nebo regionálnímu externímu zajišťování kvality na institucionální úrovni, aby značku společného evropského diplomu samy udělily svým programům zakončeným společným diplomem na základě interního zajišťování kvality a souladu se stávajícími boloňskými nástroji, ESG a evropskými kritérii;
- b) určit způsoby, jak doplnit pravidelný přezkum činností vnitrostátních agentur pro zajišťování kvality s ohledem na ESG s cílem zajistit, aby společné programy splňovaly evropská kritéria, a vytvořit databázi společných programů, které splňují evropská kritéria a byly vyhodnoceny jako způsobilé pro udělení značky společného evropského diplomu;
- c) spolupracovat s Komisí na posouzení toho, zda lze evropská kritéria pro značku společného evropského diplomu případně uplatnit i na vysokoškolské studijní programy na úrovni 5 evropského rámce kvalifikací (EQF).

¹² Jak se uvádí v bodě 12 doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání (Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1).

Zavedení automatického uznávání

5. Členským státům se doporučuje:

- a) podněcovat a podporovat hodnocení provádění automatického vzájemného uznávání¹³ prostřednictvím procesů interního a externího zajišťování kvality vysokoškolských institucí;
- b) v úzké spolupráci s vysokoškolskými institucemi a s dalšími zúčastněnými stranami vypracovat a vydat jasné pokyny pro vysokoškolské instituce ohledně toho, jak rozlišovat mezi automatickým uznáváním kvalifikace pro přístup a právem vysokoškolských institucí rozhodovat o přijetí do konkrétního programu, a podle potřeby tyto pokyny revidovat na základě výsledků přezkumů týmu pro uznávání programu Erasmus+¹⁴ pro provádění automatického uznávání;
- c) podporovat vysokoškolské instituce v přijímání přístupu založeného na výsledcích učení ve vztahu k přijímacímu řízení, aniž je dotčena schopnost těchto institucí stanovit svá vlastní specifická kritéria pro přijetí;
- d) spolupracovat s vysokoškolskými institucemi a vnitrostátními nebo regionálními uznávacími orgány na monitorování rozhodnutí o uznávání, a zároveň posílit sběr dat a fakticky podložené přístupy na institucionální, regionální, vnitrostátní i evropské úrovni;

¹³ Jak je vymezeno v doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí (Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1).

¹⁴ Jak je doporučeno ve zprávě Komise Radě o provádění doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, 23. února 2023 (COM(2023) 91 final).

- e) podporovat vysokoškolské instituce při vydávání všech diplomů a mikrocertifikátů ve formátu kompatibilním se standardy evropských digitálních certifikátů o vzdělání (EDC), včetně evropského modelu vzdělávání jako klíčového prostředku automatického uznávání, a to prostřednictvím zabudovaných kontrol autentičnosti a důkazů zajištění kvality a akreditace EDC;
 - f) povzbuzovat a podporovat budování kapacit a vytváření sítí pracovníků středisek ENIC-NARIC a vysokoškolských institucí prostřednictvím odborné přípravy a digitálních nástrojů, včetně nástrojů umělé inteligence, a zajistit úzkou spolupráci s orgány pro uznávání a zajišťování kvality;
 - g) podporovat úzkou spolupráci mezi pracovníky zabývajícími se uznáváním a zajišťováním kvality na vnitrostátní i evropské úrovni, mezi sítí ENIC-NARIC a Evropskou asociací pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA).
6. Doporučuje se, aby členské státy přijaly kroky v návaznosti na tato doporučení co nejdříve, a umožnily tak všem typům vysokoškolských institucí uplatňovat značku společného evropského diplomu a posoudit další cestu směrem ke společnému evropskému diplomu v souladu s usnesením Rady ke značce společného evropského diplomu a k dalším krokům na cestě k případnému společnému evropskému diplomu: posílení konkurenceschopnosti Evropy a zvýšení atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání. Členské státy se vyzývají, aby v souvislosti s rámcovými pracovními strukturami Evropského prostoru vzdělávání¹⁵ pravidelně informovaly Komisi o opatřeních přijatých na příslušné úrovni na podporu cílů tohoto doporučení jakožto zásadních kroků k vytvoření a dalšímu rozvoji Evropského prostoru vzdělávání.

¹⁵ Jak je podrobně uvedeno v usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) (Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1).

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

7. podporovala další rozvoj Databáze výsledků externího zajišťování kvality (DEQAR)¹⁶, kterou spravuje EQAR, s cílem využívat ji jako úložiště programů, kterým byla udělena značka společného evropského diplomu, a to na základě osvědčených postupů národních informačních středisek pro akademické uznávání (NARIC), která tuto databázi používají pro automatické uznávání;
8. nadále podporovala rozvoj a propagaci postupů sledování uplatnění absolventů s cílem zvýšit kvalitu a relevantnost vysokoškolského vzdělávání a zlepšit jeho srovnávání a referenční porovnávání mezi zeměmi a institucemi;
9. nadále sdílela s členskými státy a širokou komunitou vysokoškolského vzdělávání zkušenosti nashromážděné v rámci iniciativ nadnárodní spolupráce, například v rámci aliancí Evropských univerzit a programů, jako jsou společné magisterské programy Erasmus Mundus, společné doktoráty v rámci akce „Marie Curie-Skłodowska“ (MSCA) nebo specializované studijní programy financované prostřednictvím programu Digitální Evropa¹⁷.

¹⁶ DEQAR je Databáze výsledků externího zajišťování kvality určená agenturám pro zajišťování kvality uvedeným v Evropském registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR). V této databázi mohou zveřejňovat své zprávy všechny agentury zapsané v registru EQAR. Účast v databázi DEQAR je dobrovolná.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).

10. povzbuzovala členské státy k tomu, aby využívaly Nástroj pro technickou podporu s cílem získat přístup k individuálně uzpůsobeným technickým odborným znalostem pro koncipování a realizaci nezbytných reforem v oblasti vysokoškolského vzdělávání, mimo jiné zlepšením mechanismů správy a řízení a zajišťování kvality vysokoškolských institucí;
11. podporovala učení založené na referenčním srovnávání mezi agenturami pro zajišťování kvality.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

**Základní prvky pro posouzení možnosti vytvoření specializovaného rámce zajišťování kvality
pro aliance vysokoškolských institucí**

1. ÚVOD

Následující základní prvky jsou formulovány tak, aby posloužily jako základ pro posouzení komplexního rámce umožňujícího nový interinstitucionální přístup k zajišťování kvality pro aliance vysokoškolských institucí. Vycházejí z výsledků projektů QA-FIT a IMINQA financovaných z programu Erasmus+. Tyto základní prvky byly analyzovány společně se zúčastněnými stranami v oblasti zajišťování kvality a jejich cílem není duplikovat jiné procesy zajišťování kvality. Budou podrobeny dalšímu posouzení ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami z oblasti vysokoškolského vzdělávání. Poslouží jako dobrovolný nástroj, který mohou aliance vysokoškolských institucí využívat k zajištění kvality a účinnosti svých společně řízených činností.

2. ÚČEL

V souladu se zásadami Standardů a směrnic pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG) by hodnocení systému zajišťování kvality sledovalo dvojí cíl odpovědnosti a zkvalitňování, což konkrétně znamená:

- a) přispívat ke zvyšování kvality dané aliance a podporovat ji při dosahování jejích cílů a
- b) umožnit dané alianci prokázat kvalitu jejích společně řízených činností.

Hodnocení, které provede agentura pro zajišťování kvality vybraná aliancí, by ve výsledku:

- a) uznalo, že spolupráce vysokoškolských institucí je aliancí ve smyslu tohoto doporučení;
- b) vedlo ke snížení administrativní zátěže dané aliance tím, že umožní, aby u společně řízených činností bylo externí zajištění kvality prováděno společně a pouze jednou během stanoveného období platnosti, namísto aby tyto činnosti podléhaly několika vnitrostátním systémům externího zajišťování kvality, a
- c) usnadnilo aliancím zajišťovat kvalitu společného poskytování vzdělávání, například společných programů nebo mikrocertifikátů.

3. ZÁSADY

Metodika hodnocení vypracovaná agenturami pro zajišťování kvality by:

- a) odrážela autonomii a rozmanitost aliancí;
- b) podpořila danou alianci v zavádění společného systému interního zajišťování kvality, který by se vztahoval na veškeré společné poskytování vzdělávání;
- c) vycházela ze zásady „pouze jednou“: externí zajišťování kvality u společného poskytování vzdělávání by se v rámci jednoho období platnosti provádělo pouze jednou a
- d) integrovala všechny příslušné části ESG, evropský přístup k zajišťování kvality společných programů (EQAR) a případně evropská kritéria pro značku společného evropského diplomu uvedená v příloze II tohoto doporučení.

4. ZPŮSOBILOST

Pro hodnocení by byly způsobilé všechny aliance vysokoškolských institucí v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání.

Aliance by měla mít na své úrovni určitou formu interního zajišťování kvality, která by nesla odpovědnost za určité společně řízené činnosti.

5. OBLAST PŮSOBNOSTI

Hodnocení by se zaměřilo na účinnost interních mechanismů aliance pro zajišťování a zvyšování kvality. Aliance by měla určit, které společně poskytované vzdělávání a činnosti podléhají společnému internímu zajišťování kvality na její úrovni, a transparentně o tom informovat.

6. HLAVNÍ RYSY

Hodnocení by bylo založeno na standardech, které plně zahrnují část 1 ESG.

Standards by mohly rovněž obsahovat potvrzení, že interní zajištění kvality na úrovni aliance je zárukou toho, že:

- a) společné studijní programy nabízené aliancí splňují standardy evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů a
- b) společné studijní programy splňují evropská kritéria pro udělování značky společného evropského diplomu, pokud se aliance rozhodne ji udělovat.

Hodnocení by měla provádět aliancí zvolená agentura EU pro zajišťování kvality registrovaná v EQAR nebo agentura EU plně uplatňující evropský přístup k zajišťování kvality společných programů.

Hodnocení by mělo mít konzistentní metodiku a postup, které budou stanoveny v komplexním rámci, jehož vytvoření má být posouzeno na základě těchto základních prvků, a které se použijí bez ohledu na to, která agentura hodnocení provádí.

Tato metodika by zajistila, aby byl každý postup přizpůsoben konkrétní alianci s ohledem na její poslání, složení (například velikost a zeměpisné rozložení) a rozsah společně řízených činností.

7. VÝSLEDKY A DŮSLEDKY

Výsledkem hodnocení by bylo rozhodnutí agentury EU pro zajišťování kvality registrované v EQAR nebo agentury EU plně uplatňující evropský přístup k zajišťování kvality společných programů, které by mohlo být kladné, kladné s podmínkami nebo záporné.

S ohledem na vnitrostátní požadavky by kladné rozhodnutí o hodnocení poskytlo alianci právo na:

- a) samoakreditaci jejího společně poskytovaného vzdělávání, jehož se dané hodnocení týká, s využitím standardů evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů a
- b) používání značky společného evropského diplomu pro ty programy, které splňují evropská kritéria pro značku společného evropského diplomu.

Členské státy by mohly uznávat kladné rozhodnutí o hodnocení takto:

- a) v případě vnitrostátního externího zajišťování kvality na institucionální úrovni – vynětím veškerého společného poskytování vzdělávání, na které se vztahuje společné interní zajišťování kvality a které prošlo hodnocením, z povinnosti podstupovat další vnitrostátní postupy zajišťování kvality, a
- b) v případě vnitrostátního externího zajišťování kvality na úrovni programů – vynětím veškerých programů, na které se vztahuje společné interní zajišťování kvality a které prošly hodnocením, z povinnosti podstupovat další vnitrostátní postupy zajišťování kvality.

Evropská kritéria pro značku společného evropského diplomu

Evropská kritéria jsou rozdělena do dvou kategorií:

- první kategorie se zaměřuje na organizaci programu¹⁸ a vychází z kritérií zahrnutých v ESG a v evropském přístupu¹⁹;
- druhá kategorie se zaměřuje na evropský rozměr a zahrnuje kritéria založená na hodnotách, která odrážejí význam společných evropských hodnot. Podporuje hodnoty Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (akademická svoboda, akademická integrita, institucionální autonomie, účast studentů a zaměstnanců na správě vysokoškolského vzdělávání, veřejná odpovědnost za vysokoškolské vzdělávání a veřejná odpovědnost systému vysokoškolského vzdělávání) a mnohojazyčnost, inkluzivnost, environmentální udržitelnost, mezioborovost, vzdělávací příležitosti mimo akademickou obec a zaměstnatelnost a digitalizaci jako soubor prvků, díky nimž je značka společného evropského diplomu jedinečná. V tomto ohledu je důležité, aby zúčastněné vysokoškolské instituce získaly Listinu programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání a aby do svých společných opatření začlenily kritéria evropského rozměru²⁰.

¹⁸ Organizací programu se rozumí, jak je společný program utvářen a jak funguje napříč partnerskými institucemi.

¹⁹ V rámci procesu dynamického sbližování by se budoucí změny ESG a evropského přístupu měly týkat i kritérií pro udělování značky společného evropského diplomu.

²⁰ Opatření pro společný program odkazují na procesní a právní rámec, který upravuje realizaci a koncepci společného programu. Společná opatření mohou zahrnovat například společné přijímání, výběr studentů, společné studijní programy, postupy zajišťování kvality, hodnocení, systém klasifikace, společnou správu, politiky udržitelnosti, finanční organizaci, společný přístup k absolventům, komunikační strategii a strategii šíření výsledků, společné politiky v oblasti duševního vlastnictví. Tato opatření mají obvykle podobu společných dokumentů, jako je dohoda o konsorciu.

Evropská kritéria jsou rozdělena do dvou kategorií, aby jasně odrážela primární odpovědnost vysokoškolských institucí za ochranu akademických hodnot a současně poukázala na význam evropského rozměru.

Evropská kritéria pro udělení značky společného evropského diplomu podléhají ověření buď agenturou EU pro zajišťování kvality zaregistrovanou v Evropském registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR), nebo agenturou EU, která plně uplatňuje evropský přístup k zajišťování kvality společných programů, nebo – například v případě samoakreditujících institucí – prostřednictvím sebehodnocení. Kritéria pro udělení značky společného evropského diplomu jsou ověřována na základě vlastních prohlášení a akreditačních nebo hodnotících zpráv, jakož i klíčových dokumentů popisujících opatření pro společný program, jako jsou mimo jiné dohody o konsorciu.

Evropská kritéria pro značku společného evropského diplomu			Úrovně EQF
A. Kritéria organizace programu			
	A1. Zúčastněné vysokoškolské instituce	Společný program nabízejí nejméně dvě vysokoškolské instituce z nejméně dvou různých členských států.	6, 7, 8
	A2. Nadnárodní udělování společných diplomů	Společný program je společně koncipován a společně realizován všemi zúčastněnými vysokoškolskými institucemi.	6, 7, 8
		Společný program vede k udělení společného diplomu.	6, 7, 8
		Studentům se vydává dodatek ke společnému diplomu.	6, 7
		Společný program popisuje výsledky učení a kredity v souladu s Příručkou pro uživatele ECTS.	6, 7

	A3. Opatření pro společný program	Společný program má společné politiky, postupy nebo opatření, jež definují plánování a realizaci studijního programu, jakož i všechny organizační a administrativní záležitosti. Na rozhodovacím procesu při definování společných politik a postupů nebo opatření se podílejí zástupci studentů.	6, 7, 8
	A4. Opatření k zajištění kvality	Interní a externí zajišťování kvality se provádí v souladu se Standardy a směrnicemi pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG). Vysokoškolské instituce, oblast studia nebo program hodnotí agentura EU pro zajišťování kvality registrovaná v EQAR nebo agentura EU, která plně uplatňuje evropský přístup k zajišťování kvality společných programů.	6, 7, 8

		Společný program je hodnocen podle standardů evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů.	6, 7, 8
	A5. Sledování uplatnění absolventů	Společný program monitoruje absolventy prostřednictvím systému sledování uplatnění absolventů nebo s využitím údajů shromážděných Evropskou observatoří pro odvětví vysokoškolského vzdělávání.	6, 7, 8
	A6. Výuka zaměřená na studenty	Společný program je koncipován a neustále zdokonalován a realizován tak, aby studenty podněcoval k aktivní účasti na vzdělávacím procesu. Tento přístup odráží i hodnocení studentů.	6, 7, 8

	A7. Nadnárodní kampus – přístup ke službám	Program obsahuje společné politiky pro studenty a zaměstnance, které jim umožňují přístup k příslušným službám ve všech zúčastněných vysokoškolských institucích za podmínek rovnocenných podmínek pro všechny zapsané studenty a místní zaměstnance ²¹ .	6, 7, 8
	A8. Flexibilní a integrovaná mobilita studentů	Společný program nabízí studentům fyzickou mobilitu ve výši alespoň 30 kreditů ECTS (které lze rozdělit do několika pobytů) v jedné nebo více partnerských institucích. Společný program obsahuje politiku nabízející alternativy pro studenty, kteří nemohou cestovat, jako jsou virtuální výměny nebo kombinovaná mobilita.	6, 7
		Společný program nabízí nejmeně šest měsíců fyzické mobility v jedné nebo více partnerských institucích. Společný program obsahuje politiku nabízející alternativy pro studenty, kteří nemohou cestovat.	8
	A9. Spoluhodnocení a společný dohled nad disertačními pracemi	Na disertační práce dohlíží nejmeně dva vedoucí práce a společně je hodnotí spoluvedoucí práce nebo komise složená z členů nejmeně dvou různých institucí nacházejících se ve dvou různých zemích.	8

²¹ To neznamená automatické právo na finanční dávky, jako jsou stipendia nebo sociální zabezpečení ve všech institucích.

B. Kritéria evropského rozměru

	B1. Mezioborovost a učení založené na výzkumu	Opatření pro společný program zahrnují integrovanou mezioborovost nebo učení složky založené na výzkumu, které jsou přizpůsobeny povaze a podmínkám společného programu.	6, 7, 8
	B2. Příležitosti k učení mimo akademickou obec a zaměstnatelnost	Opatření pro společný program předpokládají příležitosti k tomu, aby se zkušenosti studentů získané během vzdělávání rozšířily i o zkušenosti získané mimo akademický kontext, aby byly tyto zkušenosti přizpůsobeny povaze a podmínkám společného programu, včetně požadavků trhu práce zahrnujících meziodvětvové složky nebo činnosti a rozvoj průřezových dovedností ²² .	6, 7, 8

²² Jedná se o příležitosti zahrnující mimo jiné prvky, jako jsou spolupráce s hospodářskými a sociálními odvětvími při koncipování a realizaci studijních programů, stáže, učení se prací, vysílání/umístění, dobrovolnictví, učení v oblasti služeb, přístupy založené na výzvách.

	B3. Digitalizace	Opatření pro společný program zahrnují příležitosti pro studenty rozvíjet odpovídající digitální dovednosti a kompetence přizpůsobené povaze a podmínkám společného programu.	6, 7, 8
	B4. Hodnoty	Opatření pro společný program jsou v souladu s hodnotami Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (akademická svoboda, akademická integrita, institucionální autonomie, účast studentů a zaměstnanců na správě vysokoškolského vzdělávání, veřejná odpovědnost za vysokoškolské vzdělávání a veřejná odpovědnost systému vysokoškolského vzdělávání) a zahrnují závazek podporovat společné evropské hodnoty ²³ a demokratické občanství.	6, 7, 8

²³ Jak se uvádí v článku 2 Smlouvy o EU a Listině základních práv Evropské unie.

	B5. Mnohojazyčnost	Opatření pro společný program nabízejí příležitosti k tomu, aby byl každý student vybaven jazykovými dovednostmi tím, že se během vzdělávacích aktivit nebo mobility dostane do kontaktu s alespoň dvěma různými jazyky EU ²⁴ .	6, 7, 8
	B6. Inkluzivnost	Opatření pro společný program zahrnují závazek k široké účasti prostřednictvím podpory rozmanitosti, rovnosti a začleňování a prostřednictvím přijímání individuálně uzpůsobených opatření podporujících studenty a zaměstnance s omezenými příležitostmi.	6, 7, 8
		Opatření pro společný program zahrnují závazek k dodržování zásad Evropské charty pro výzkumné pracovníky.	8
	B7. Environmentální udržitelnost	Opatření pro společný program zahrnují politiky a kroky související s environmentální udržitelností a provádějí opatření k minimalizaci environmentální stopy jeho činností a nabízejí studentům příležitosti k rozvoji odpovídajících zelených dovedností a kompetencí přizpůsobených povaze a podmínkám společného programu.	6, 7, 8

²⁴ Ke kontaktu s jazyky EU může docházet při aktivním nebo pasivním používání jazyka (jazyků), na jakékoli úrovni při výukových nebo vzdělávacích činnostech, zkouškách, výzkumných činnostech, činnostech v oblasti profesní nebo občanské angažovanosti a během období mobility, včetně mobility do země, kde se v každodenním životě převážně používá jiný jazyk.

Slovníček pojmů

Alianci se rozumí skupina alespoň dvou evropských vysokoškolských institucí, které uzavřely nadnárodní dlouhodobou strukturální spolupráci, jež je stvrzena společným programovým prohlášením schváleným příslušnými rozhodovacími orgány každého člena aliance na institucionální úrovni. Tato spolupráce zahrnuje společné rozhodování v oblasti správy a řízení a jejím hlavním posláním je nabízet společné poskytování vzdělávání. Významnými příklady jsou aliance vysokoškolských institucí financované v rámci iniciativy „Evropské univerzity“.

Poskytováním vzdělávání se rozumí poskytování vysokoškolského vzdělávání v nejširším slova smyslu včetně programů vedoucích k získání plnohodnotného diplomu, kurzů vedoucích k získání mikrocertifikátů a poskytování vzdělávání, které není součástí programu vedoucího k získání formálního diplomu.

Evropským přístupem k zajišťování kvality společných programů se rozumí přístup, který v květnu roku 2015 schválili evropští ministři odpovědní za vysokoškolské vzdělávání a který byl vypracován s cílem usnadnit externí zajišťování kvality těchto programů; definuje standardy, které jsou založeny na dohodnutých nástrojích Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, bez uplatňování dalších vnitrostátních kritérií. Očekává se, že tento přístup usnadní integrované přístupy k zajišťování kvality společných programů, což skutečně vyjadřuje a odráží jejich společný charakter. Více informací o tomto evropském přístupu:

https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02_European_Approach_QA_of_Joint_Programmes_v1_0.pdf

Hodnocením se rozumí přezkum zajištění kvality vysokoškolské instituce nebo poskytovaného vzdělávání provedený interně nebo externě.

Programem zakončeným společným diplomem se rozumí společný program vedoucí k získání společného diplomu.

Společný evropský diplom: konečná podoba a definice pojmu „společný evropský diplom“ budou vymezeny ve chvíli, kdy na základě analýzy hodnoticí zprávy Komise o zavedení značky společného evropského diplomu a studie proveditelnosti společného evropského diplomu, jak je popsáno v usnesení Rady ke značce společného evropského diplomu a k dalším krokům na cestě k případnému společnému evropskému diplomu: posílení konkurenceschopnosti Evropy a zvýšení atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání, Rada rozhodne, že budou učiněny kroky k zavedení tohoto společného evropského diplomu. V této fázi může být definován tak, že se jím rozumí společný diplom udělovaný studentům jako doklad o dokončení společného programu poskytovaného dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi z různých zemí, včetně alespoň dvou členských států EU. Společný program vedoucí k udělení společného evropského diplomu splňuje společný soubor evropských kritérií a zajištění jeho kvality odpovídá standardům a směrnicím ESG a evropskému přístupu, což by mělo usnadnit automatické uznávání v EU. Vyžadují-li to národní rámce kvalifikací, může být společný evropský diplom začleněn do vnitrostátních právních předpisů s cílem usnadnit jeho provádění v zemích zúčastněných institucí.

Značkou společného evropského diplomu se rozumí značka kvality udělovaná společným programům poskytovaným prostřednictvím nadnárodní spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi z různých zemí, včetně nejméně dvou členských států EU, jejímž cílem je působit jako nástroj propagace, podporovat dodržování evropských standardů a zajišťovat viditelnost a prestiž označených společných programů. Značka se uděluje na základě společných evropských kritérií v návaznosti na posouzení příslušnými akreditačními orgány nebo orgány zajišťujícími kvalitu, jako jsou samoakreditující univerzity, akreditační agentury nebo subjekty zajišťující kvalitu.

Společně řízenými činnostmi se rozumí ty činnosti aliance a jejích členských vysokoškolských institucí, které se aliance rozhodne podřídí společnému systému interního zajišťování kvality aliance.

Společným programem se rozumí integrovaný studijní program koordinovaný a nabízený společně různými vysokoškolskými institucemi, který vede k získání dvojího/vícenásobného diplomu nebo společného diplomu.

Zajišťováním kvality se rozumí interní i externí procesy prováděné vysokoškolskou institucí nebo agenturou pro zajišťování kvality s cílem zajistit takové vzdělávací prostředí, v němž jsou obsah programů, vzdělávací příležitosti a vybavení spravedlivé a vhodné pro daný účel. Činnosti zajišťování kvality mají dvojí cíl:

- **Odpovědnost:** systémy zajišťování kvality ujišťují vysokoškolskou komunitu a veřejnost o kvalitě činností dané vysokoškolské instituce prostřednictvím dodržování souboru standardů. Může být základem pro to, aby dané instituci byla poskytnuta určitá práva v oblasti přijímání studentů, udělování diplomů, získávání veřejných prostředků.
- **Zkvalitňování:** systémy zajišťování kvality rovněž poskytují poradenství a doporučení vysokoškolským institucím a v rámci těchto institucí ohledně toho, jak by mohly zlepšit svou činnost.

Odpovědnost a posílení systému zajišťování kvality společně vytvářejí důvěru ve výkonnost dané vysokoškolské instituce. Jsou klíčem k podpoře rozvoje kultury kvality, která se týká všech: od studentů a zaměstnanců až po vedení a řízení dané instituce. Termín „zajišťování kvality“ je v tomto dokumentu používán k označení všech činností v rámci cyklu neustálého zlepšování, tj. jak činností týkajících se odpovědnosti, tak činností zaměřených na zkvalitňování.

- a) **Interním zajišťováním kvality** se rozumí procesy, které provádějí interně samotné vysokoškolské instituce. Obvykle jsou vyvíjeny jako součást strategie zajišťování kvality vysokoškolských institucí, která uznává, že vysokoškolské instituce nesou primární odpovědnost za kvalitu poskytovaného vzdělávání a její zajišťování.
- b) **Externím zajišťováním kvality** se rozumí procesy prováděné agenturami pro zajišťování kvality.
- c) **Institucionální přístup k externímu zajišťování kvality** znamená, že daná instituce musí projít procesem externího zajišťování kvality pouze na institucionální úrovni, aby bylo možné posoudit účinnost interních procesů zajišťování kvality dané instituce a to, zda má tato instituce dostatečně vyspělou kulturu kvality, aby byla schopna zajistit vysokou kvalitu poskytovaného vzdělávání. Umožňuje dané instituci vyvíjet a poskytovat programy bez nutnosti externího přezkumu kvality na úrovni programu (to se v řadě zemí nazývá samoakreditace).
- d) **Programový přístup k externímu zajišťování kvality** znamená, že každý jednotlivý program (nebo skupina programů), který má být poskytován jednou nebo více vysokoškolskými institucemi, musí projít přezkumem procesu externího zajišťování kvality.

- e) **Kombinovaným přístupem k externímu zajišťování kvality** se rozumí situace, kdy vysokoškolský systém uplatňuje jak institucionální, tak programový přístup k externímu zajišťování kvality. Tak je tomu ve většině systémů vysokoškolského vzdělávání v EU²⁵.

Standardy a směrnicemi pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG) se rozumí soubor standardů a směrnic pro vnější a vnitřní zajištění kvality vysokoškolského vzdělávání. ESG nejsou standardy kvality ani nepředepisují, jak jsou procesy zajišťování kvality prováděny, ale poskytují pokyny týkající se oblastí, které mají zásadní význam pro úspěšné poskytování kvalitního vzdělávání a vzdělávacího prostředí ve vysokoškolském vzdělávání. ESG by měly být posuzovány v širším kontextu, který zahrnuje rovněž rámce kvalifikací, evropský systém přenosu a akumulace kreditů a dodatek k diplomu, které rovněž přispívají k podpoře transparentnosti a vzájemné důvěry ve vysokoškolské vzdělávání v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání. ESG jsou k dispozici na adrese: <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

²⁵ Podle odpovědí na průzkum Komise z roku 2023 o provádění doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání uvedlo čtrnáct ministerstev členských států, že uplatňují kombinovaný přístup k externímu zajišťování kvality.